

**РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА**

12 - 2612 / 10
Београд

Заштитник грађана
Zaštitnik građana

дел.бр. 22600 датум 31. 12. 2010

На основу члана 138. став 1. Устава Републике Србије („Сл. гласник РС“ бр. 98/06) и чланова 1. став 1. и 31. став 2. Закона о Заштитнику грађана („Сл. гласник РС“ бр. 79/05 и 54/07), у поступку контроле законитости и правилности рада Окружног затвора у Београду, Окружног затвора у Новом Саду, Окружног затвора у Панчеву, Окружног затвора у Суботици, Окружног затвора у Зрењанину, Окружног затвора у Лесковцу, Окружног затвора у Новом Пазару, Окружног затвора у Крушевцу, Окружног затвора у Прокупљу, Казнено-поправног завода у Сомбору, Казнено-поправног завода у Нишу и Казнено-поправног завода у Ћуприји, Управе за извршење кривичних санкција Министарства правде, по сопственој иницијативи, Заштитник грађана

УТВРЂУЈЕ

У раду Окружног затвора у Београду, Окружног затвора у Новом Саду, Окружног затвора у Панчеву, Окружног затвора у Суботици, Окружног затвора у Зрењанину, Окружног затвора у Лесковцу, Окружног затвора у Новом Пазару, Окружног затвора у Крушевцу, Окружног затвора у Прокупљу, притворским јединицама Казнено-поправног завода у Сомбору, Казнено-поправног завода у Нишу и Казнено-поправног завода у Ћуприји, Управе за извршење кривичних санкција Министарства правде, постоје недостаци који се огледају у повреди права лица лишених слободе да у слободно време, изван затворених просторија проведу најмање два часа дневно.

На основу утврђених недостатака у раду, Заштитник грађана упућује Управи за извршење кривичних санкција Министарства правде следећу

ПРЕПОРУКУ

Управа за извршење кривичних санкција Министарства правде ће предузети активности и мере у циљу обезбеђивања услова за остваривање права лица лишених слободе која су смештена у Окружном затвору у Београду, Окружном затвору у Новом Саду, Окружном затвору у Панчеву, Окружном затвору у Суботици, Окружном затвору у Зрењанину, Окружном затвору у Лесковцу, Окружном затвору у Новом Пазару, Окружном затвору у Крушевцу, Окружном затвору у Прокупљу, притворским јединицама Казнено-поправног завода у Сомбору, Казнено-поправног завода у Нишу и Казнено-поправног завода у Ћуприји, да у слободно време, изван затворених просторија проведу најмање два часа дневно.

Управа за извршење кривичних санкција Министарства правде обавестиће Заштитника грађана, у року од 60 дана од дана пријема ове препоруке, о поступању по њој.

Р а з л о ж и:

Заштитник грађана је у оквиру својих овлашћења из члана 22. Закона о Заштитнику грађана, у поступку континуираног и системског прикушљања, провере и обраде података у вези са заштитом права лица лишених слободe, посетио Окружни затвор у Београду, Окружни затвор у Новом Саду, Окружни затвор у Панчеву, Окружни затвор у Суботици, Окружни затвор у Зрењанину, Окружног затвора у Лесковцу, Окружни затвор у Новом Пазару, Окружни затвор у Крушевцу, Окружни затвор у Прокупљу, Казнено-поправни завод у Сомбору, Казнено-поправни завод у Нишу и Казнено-поправни завод у Ћуприји, Управе за извршење кривичних санкција Министарства правде.

Приликом посете поменутих завода установљено је да већина лица лишених слободe у слободно време, изван затворених просторија не проводе најмање два часа дневно. Наиме, на основу разговора са запосленима у заводима, као и разговора са лицима лишеним слободe, утврђено је да лица лишена слободe у слободно време, изван затворених просторија проводе од пола сата до сат времена дневно. Током посете је уочено да у већини завода не постоји довољан број простора за „шетњу“, одговарајући броју лица лишених слободe, и специфичним захтевима њиховог раздвајања. Осим тога, у појединим заводима се не омогућује „шетња“ у данима када се обављају посете.

Чланом 68. Закона о извршењу кривичних санкција санкција ("Сл. гласник РС", бр. 85/05 и 72/09) прописано је да осуђени има право да изван затворених просторија, у слободно време, проведе најмање два часа дневно.

Чланом 214. истог Закона је прописано да казна затвора изречена за прекршај извршава се према одредбама тог закона, ако посебним законом није друкчије одређено, чланом 86. Правилника о кућном реду казнено-поправних завода и окружних затвора ("Сл. гласник РС", бр. 72/2010) да се одредбе тог правилника сходно примењују према прекршајно кажњеним лицима, ако посебним прописом није друкчије одређено.

Чланом 239. став 1. истог Закона је прописано да притвореник борави у заводу под истим условима као и осуђено лице, ако Закоником о кривичном поступку није друкчије одређено, док је чланом 149. став 2. Закона о кривичном поступку ("Сл. лист СРЈ", бр. 70/2001 и 68/2002 и "Сл. гласник РС", бр. 58/2004, 85/2005, 115/2005, 85/2005 - др. закон, 49/2007, 20/2009 - др. закон и 72/2009) прописано да ће се притворенику обезбедити кретање на слободном ваздуху у трајању од најмање два сата дневно.

У вези са тим, чланом 47. став 1. Правилника о кућном реду казнено-поправних завода и окружних затвора је прецизирано да завод мора омогућити да осуђени у слободно време, изван затворених просторија проведе најмање два часа дневно.

Заштитник грађана сматра да су у Окружном затвору у Београду, Окружном затвору у Новом Саду, Окружном затвору у Панчеву, Окружном затвору у Суботици, Окружном затвору у Зрењанину, Окружном затвору у Лесковцу, Окружном затвору у Новом Пазару, Окружном затвору у Крушевцу, Окружном затвору у Прокупљу, притворским јединицама у Казнено-поправном заводу у Сомбору, Казнено-поправном заводу у Нишу и Казнено-поправном заводу у Ћуприји, Управе за извршење кривичних санкција Министарства правде, повређена права лица лишених слободe да у слободно време, изван затворених просторија проведу најмање два часа дневно.

Заштитник грађана је свестан проблема са којима се суочавају заводи, оних који се односе на пренасељеност, недостатак финансијских средстава, недовољни број запослених, а пре свега на недовољан број простора за „шетњу“. Међутим, то не представља оправдање за повреду права лица лишених слободе утврђеног Законом.

Обавеза је свих надлежних органа да се у свом раду придржавају Устава и закона, јер свако одступање од важећих прописа може довести, а у овом случају доводи до повреде права лица лишених слободе.

У том циљу Управа за извршење кривичних санкција Министарства правде предузеће одговарајуће активности и мере како би се лицима лишених слободе омогућило остваривања права да у слободно време, изван затворених просторија проведу најмање два часа дневно.

Након утврђивања свих релевантних чињеница, Заштитник грађана је применом чл. 31. ст. 2. Закона о Заштитнику грађана утврдио кршење права грађана и дао препоруку поступајућим органима управе за отклањање уочених недостатака у раду.

ЗАМЕНИК ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА

Милош Јанковић